ESBJERG

BY- OG ERHVERVSØKONOMISKE OVERSIGTER

AUGUST 1962

Dette hæfte af Esbjerg-tidsskriftet viser, at der sker noget i Esbjerg. For at kunne skabe de bedste muligheder for udviklingen har byrådet i de senere år opkøbt meget store arealer. Der gives her en oversigt over, hvilke arealer man disponerer over, og hvilken anvendelse af disse der er forudsat.

I en særlig artikel gør stadsingeniør Ekner rede for de tanker, man gør sig, for at skabe et system af veje og parkeringspladser, der effektivt kan afvikle den fremtidige trafik.

Man har klart blikket rettet på fremtiden. Man har skabt mulighed for plads til mange nye indbyggere og mange nye erhvervsvirksomheder, som man håber vil kunne få lige så smukke og gode arbejdslokaler som I. A. Alstrup A/S, hvis nye glaslager også er omtalt i hæftet.

Det er imidlertid ikke blot det materielle, der optager sindene. Befolkningstilvæksten har medført et ønske om nye kirker. Den første nye kirke, Treenighedskirken, med Jens Urups dejlige glasmosaik omtales også.

Skolevæsenet kan med rette være stolt over børnehaveklassernes 50 års jubilæum, en begivenhed, der pudsigt nok falder sammen med, at lovgivningen nu har åbnet mulighed for andre kommuner til også at opnå tilskud til dette værdifulde led i undervisningsarbejdet.

En anden speciel del af undervisningsvirksomheden er lejrskole- og svagbørnskolonien i Stenderup Hage. Man har her fået et nyt bosted, der er lige velegnet til ferieophold for vore vanskeligst stillede børn og til lejrskole for vore store elever.

Personlig beskedenhed får mig til at vente med omtalen af artiklen om kunstpavillonen til sidst. Esbjerg byråd har her gjort en virkelig indsats på et område, der i resten af landet er sørgelig forsømt. Resultatet er blevet godt. Udstillingsrummene hører afgjort til de bedste i provinsen, og kunstsamlingen kan vi skam også være bekendt. Også dette viser, at Esbjerg byråd ikke er bange for at gå i spidsen.

formand for byplanudvalget og Esbjerg Kunstforening.

»ESBJERG«

er udgivet af Esbjerg byråd og Esbjerg erhvervsråd og redigeret af stadsdirektør Borchorst og erhvervsrådssekretær Ejgil Rasmussen.

Hæftet bringer by- og erhvervsøkonomiske artikler og oversigter fra Esbjerg by. Det udsendes gratis til interesserede ved henvendelse til ekspeditionen: Esbjerg erhvervskontor, Torvet, telefon 2 55 99.

☆

INDHOLD

Forsiden: Kunstpavillonen i byparken tegnet af Erling Juhl ..... side 1

Forord ..... » 2

Kunstpavillonen i byparken » 3

Esbjerg Børnehaveklasser ... » 6

Vejdispositionsskitse for Esbjerg ..... » 8

Byrådsvalget den 6. marts 1962 ..... » 12

Der skaffes plads til Esbjergs videre vækst ... » 13

Stenderuphage — et nyt lejrskole- og svagbørnsbosted ..... » 15

Treenighedskirken ..... » 17

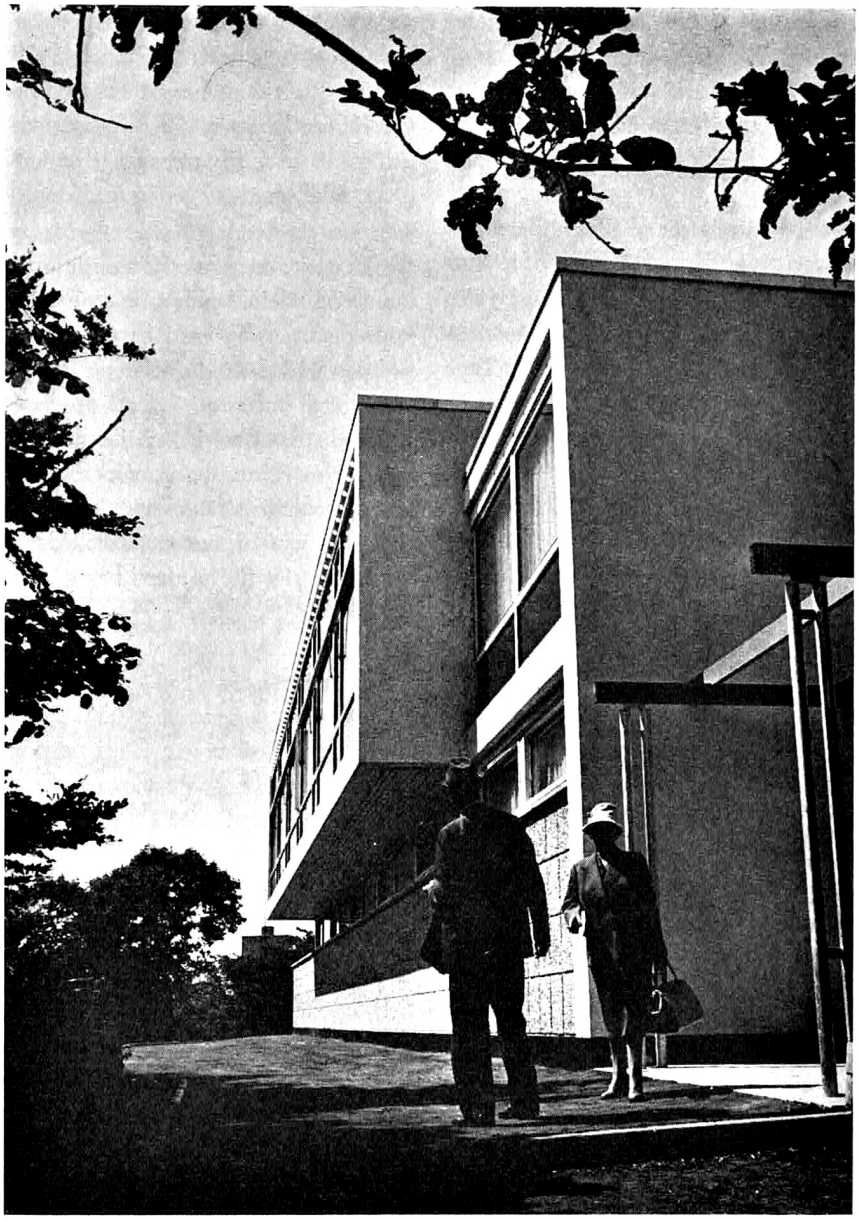
Nordens mest moderne glaslager ..... » 20

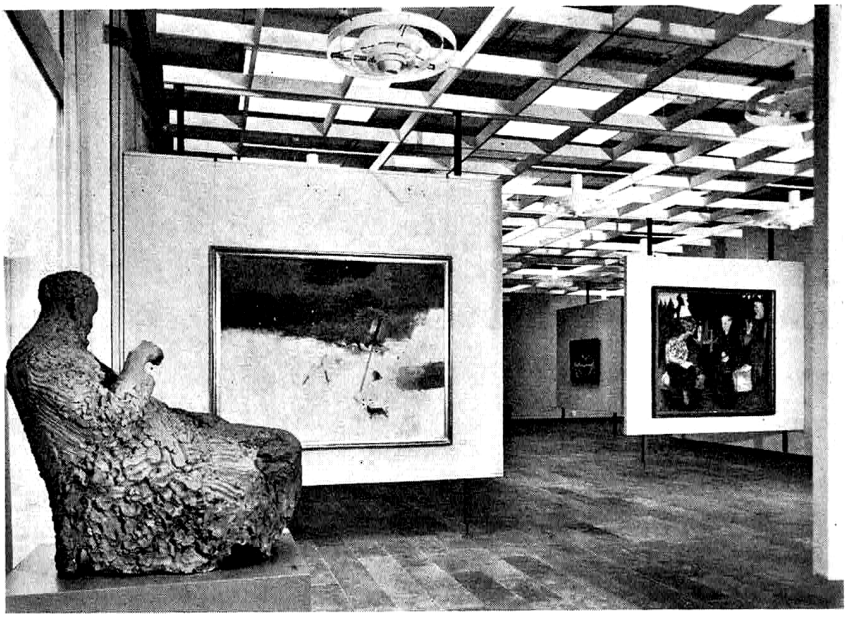
KUNSTPAVILLONEN
i byparken

Den 29. juni 1962 indviedes Kunstpavillonen i Esbjerg i overværelse af blandt andre ministeren for kulturelle anliggender Julius Bomholt og repræsentanter for Ny Carlsbergfonden, Foreningen af danske Kunstmuseer i provinsen, Esbjerg Kunstforening, Vestjysk Musikkonservatorium og Esbjerg kommune.

Pavillonen, der er opført af Esbjerg kommune, er beliggende i den såkaldte Bypark, som tilhører Esbjerg havn. Allerede i 1896 blev denne park af staten stillet til rådighed for det daværende sogneråd i Esbjerg, som ønskede at anvende den som lystanlæg, og i 1903 opnåede byrådet statens samtykke til i parken at lade opføre en pavillon, der blev indrettet som restauration. Da denne pavillon havde stået i ca. 50 år, var den imidlertid blevet så forfalden, at man ikke mente det muligt at foretage en forsvarlig restaurering af den, og byrådet vedtog derfor i 1955 at lade pavillonen nedrive, men det var dog tanken at undersøge muligheden for at opføre en ny restaurationsbygning på arealet.

Under arbejdet hermed opstod tanken om på det sted, hvor den nedrevne pavillon havde ligget, at opføre en bygning, som foruden en restauration kunne indeholde udstillingslokaler for Esbjerg Kunstforening. Denne forening havde gennem nogen tid arbejdet med planer om tilvejebringelse af bedre udstillingsmuligheder end de hidtil benyttede lokaler i Centralbiblioteket. Man havde først været inde på tanken om at skabe bedre udstillingslokaler i forbindelse med udvidelsen af Centralbibliotekets bygning, men måtte opgive disse planer, da de ikke ville give en tilfredsstillende ordning, hverken for Centralbiblioteket eller kunstforeningen. Behovet for en løsning af kunstforeningens problem blev yderligere skærpet derved, at Cen-

tralbiblioteket mente sig ude af stand til fortsat at stille de hidtil anvendte lokaler til rådighed for kunstforeningen, som således måtte påregne, at den indenfor en overskuelig tid ville blive berøvet sine udstillingsmuligheder.

Efter drøftelser mellem repræsentanter for kommunen og kunstforeningen kunne man i februar måned 1958 for byrådet forelægge en af kunstforeningens arkitekter Jytte og Ove Tapdrup udarbejdet skitseplan til et kunstmuseum kombineret med en mindre restauration. Under de førte forhandlinger havde kunstforeningen erklæret sig rede til at yde et bidrag på 150.000 kr. til bygningens opførelse, hvoraf 100.000 kr. ville blive ydet som tilskud fra Ny Carlsbergfondet. De resterende byggeudgifter ville kommunen afholde og stille lokalerne vederlagsfrit til rådighed for kunstforeningen. Byrådet tiltrådte denne plan og nedsatte et byggeudvalg på fem medlemmer til at arbejde videre med sagen.

En af byggeudvalgets hovedopgaver var at undersøge muligheden for i bygningen også at skaffe lokaler for Vestjysk Musikkonservatorium, som hidtil havde anvendt lokaler på Esbjerg statsskole. Disse lokaler kunne konservatoriet dog naturligvis først tage i brug til sin undervisning efter skoletidens normale ophør kl. 14, hvilket var en stor ulempe for konservatoriets elever, hvoraf en meget væsentlig del er tilrejsende fra hele Vestjylland. Endvidere bestod for konservatoriet en konstant risiko for, at statsskolen måtte se sig nødsaget til at inddrage lokalerne til eget brug. Konservatoriets bestyrelse havde derfor et stærkt ønske om at skaffe lokaler, som kunne stå udelukkende til rådighed for konservatoriet, og var herved standset ved den tanke, om det ikke var muligt at indrette sådanne lokaler i den projekterede pavillon i Byparken. Konservatoriet rejste spørgsmålet overfor kunstforeningens bestyrelse, der erklærede sig ganske indforstået med, at konservatoriet fik lokaler i bygningen, og under drøftelser af spørgsmålet med arkitekterne viste det sig, at der ved udgravning af kælder i bygningens nordlige og vestlige del kunne tilvejebringes så megen plads, at man der kunne rumme de fornødne lokaler til konservatoriet.

I januar 1958 rejste musikkonservatoriets bestyrelse derfor sagen overfor byrådet og spurgte, om dette ville være villigt til at bekoste indretningen af de nævnte lokaler og overlade disse til konservatoriets brug. Konservatoriet, hvis drift udelukkende hvilede på tilskud fra kommunen og den kulturelle fond samt elevernes indbetalinger, kunne ikke af disse midler yde bidrag til bygningens finansiering, men indsendte andragende til undervisningsministeriet om et tilskud på 20.000 kr. fra tipsmidlerne. Andragendet blev imidlertid afslået, og konservatoriet har således ikke kunnet yde noget bidrag til bygningens opførelse.

Det nedsatte byggeudvalg, hvori såvel kunstforeningen som konservatoriet har været repræsenteret, nåede gennem sit arbejde med projekteringen til det resultat, at man burde imødekomme konservatoriets ønsker, og i december 1960 vedtog Esbjerg byråd at lade opføre en bygning i Byparken indeholdende lokaler for såvel kunstforeningen som konservatoriet som til en mindre restauration. Det kan i denne forbindelse nævnes, at det overslag, der lå til grund for vedtagelsen, viste, at indretningen af konservatoriets lokaler kun ville medføre en ekstraudgift på ca. 80.000 kr. i forhold til, hvad bygningens opførelse uden disse lokaler ville koste.

I januar 1961 meddelte boligministeriet igangsætningstilladelse til byggeriet, og efter visse forsinkelser er bygningen nu indviet.

Pavillonen er beliggende i Byparken umiddelbart øst for vandtårnet ved Havnegade. Pavillonens hovedindgang, hvortil publikum har adgang såvel fra Havnegade, hvor der mellem gaden og bygningen er anlagt en parkeringsplads, som fra Byparken, vender mod øst. Foran hovedindgangen etableres et haveanlæg. Gennem hovedindgangen når man ind i en forhal, hvorfra der er direkte adgang til bygningens hovedrum, salen, der er ca. 14×20 m. I 1. sals højde har den en balkon på ca. 140 m², hvortil der er adgang både ad en trappe fra salen og fra forhallen på 1. sal. Salen er tænkt anvendt dels af kunstforeningen til udstillinger, navnlig specielle arrangementer, dels til koncertarrangementer fra konservatoriets side og til møder. Specielt med henblik på koncerter er der i salen installeret et hydraulisk anlæg, som vil kunne hæve en mindre del af gulvet ca. 50 cm og derved skabe en tribune for de medvirkende.

I stueetagens vestlige del findes de

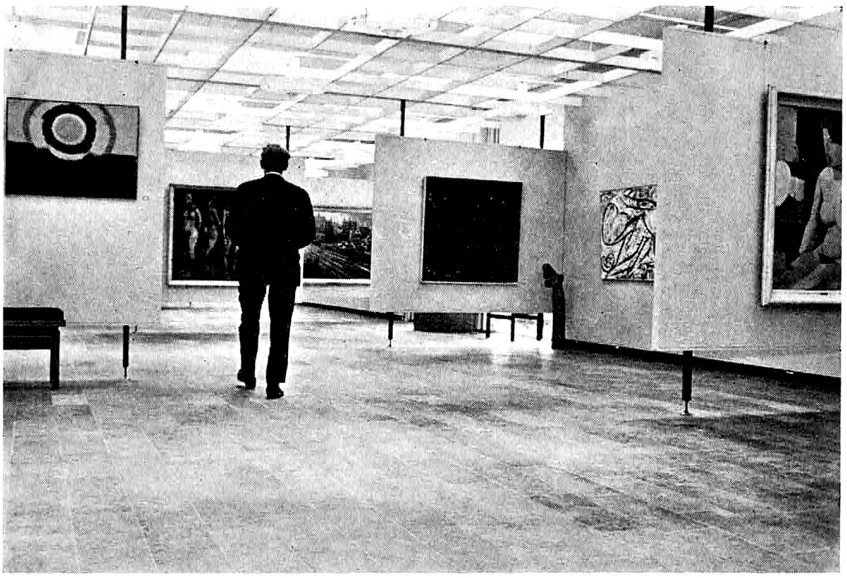
for konservatoriet bestemte lokaler bestående af et lokale til sammenspilsøvelser, tre små rum til enkeltmandsundervisning, et lokale til bibliotek samt kontor, venteværelse, garderobe og toiletter. Civilingeniør, dr. techn. Vilhelm Jordan har bistået med indretningen af undervisningsrummene og af salen for at sikre en effektiv lydisolering af undervisningsrummene og for at skabe den bedst mulige akustik i disse rum og i salen. Konservatoriet vil således efter sommerferien for første gang kunne undervise sine elever i velegnede lokaler, som kun konservatoriet har rådighed over, og man vil derfor være i stand til at tilrettelægge undervisningen betydelig mere hensigtsmæssigt end tidligere.

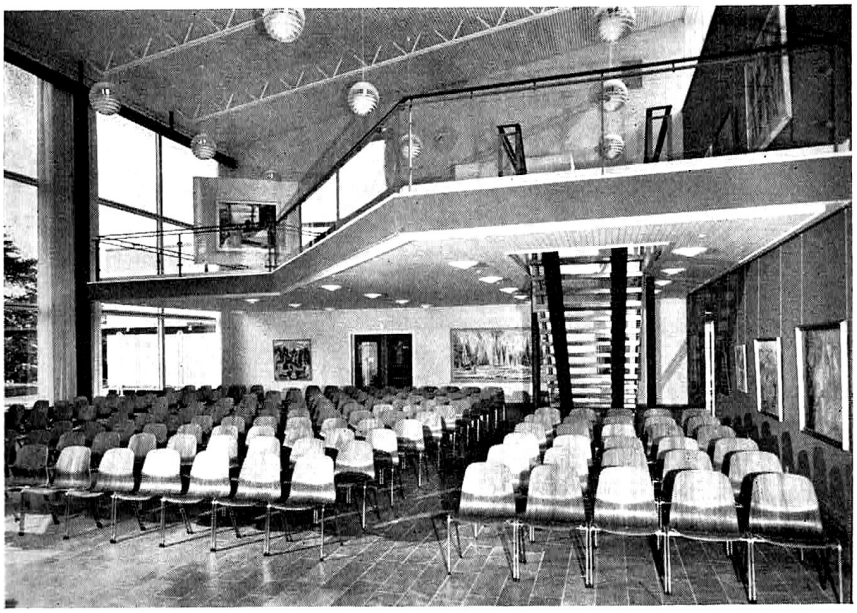
I stueetagen findes endvidere kontor og magasin for kunstforeningen og køkken og kontor for restaurationen samt garderobe og toiletter.

På 1. sal findes foruden den tidligere nævnte balkon endnu en udstillingssal på knap 300 m², forsynet med ovenlys. Ved den vægplads, der i disse udstillingslokaler og i salen er til rådighed, og ved anvendelsen af løse vægge i udstillingsrummene, er kunstforeningens behov for udstillingsplads såvel til egne malerier som til specielle arrangementer dækket på en efter foreningens opfattelse virkelig god måde.

På 1. sal findes endvidere restaurationslokale med selskabslokale på ialt ca. 180 m². Gennem restaurationslokalets store vinduer har man en storslået udsigt ud over Byparken og havnen over til Fanø. Restaurationen, som får plads til 130 gæster, er af kommunen bortforpagtet til direktør Pallisgaard, Palads Hotel, som foreløbig vil drive restaurationen som en mellemting mellem cafeteria og konditori. Der er mulighed for senere at etablere et større køkken til restaurationen og dermed at drive en egentlig restaurationsvirksomhed.

Arkitekter ved pavillonens opførelse har været arkitekterne Jytte og Ove Tapdrup, og ingeniørarbejdet er udført af civilingeniør Leth Pedersen.

Udgifterne ved pavillonens opførelse incl. inventaranskaffelser andrager i alt 1.700.000 kr., hvoraf som nævnt Esbjerg Kunstforening, bl. a. takket være tilskudet fra Ny Carlsbergfondet, har udredet et beløb på 150.000 kr., medens resten afholdes af Esbjerg kommune.

Endelig skal det nævnes, at pavillonens opførelse har nødvendiggjort en ændring af terrænet i Byparken umiddelbart syd for vandtårnet. Den her liggende skråning er nu omlagt og udformet med tolv græsklædte terrasser beregnet til siddepladser, og man har herved skabt en smukt beliggende mødeplads i Esbjerg.

Kunstpavillonen er som allerede nævnt nu indviet. Restaurationen og Esbjerg Kunstforenings lokaler er taget i brug, og i løbet af ganske kort tid tager Vestjysk Musikkonservatorium sine lokaler i brug. For såvel kunstforeningens som konservatoriets arbejde vil de smukke, tidssvarende lokaler blive af uvurderlig betydning. Kunstforeningens initiativ og indsats er da også allerede — i løbet af få uger — blevet belønnet med et så stort antal besøg, at man har måttet udvide åbningstiden. Samtidigt har foreningen fået en stor tilgang af medlemmer. For konservatoriets vedkommende vil man — ifølge sagens natur — først efter længere tids forløb kunne se resultaterne af de bedre forhold, men at de viser sig, er givet.

ESBJERG
BØRNEHAVEKLASSER

I skolevæsenets årsberetning for skoleåret 1912-13 skriver den daværende skoleinspektør A. H. Larsen, der var sekretær for byens skolekommission og skoleudvalg, og som havde været på et længere besøg i Schweiz — især i Basel — for at studere børnehaveinstitutioner:

»Under navn af forklasser har man her i Esbjerg i henhold til § 6 i den nye skoleplan åbnet døren svagt på klem for børnehaveinstitutionen, idet man fra begyndelsen af skoleåret 1912-13 har oprettet to forklasser, én ved hver forskole, begge som halvdagsklasser og kun for børn, der er fyldt 6 år. Dette er selvfølgelig et fremskridt, og da skolepligten hos os først begynder med det fyldte 7. år, er det naturligt, at man som skoleplanen foreskriver, lader undervisningen i disse forklasser væsentlig bestå af børnesysler.

Skønt jeg mener, at det ville være meget ønskeligt og særdeles god samfundsøkonomi også hos os at indføre børnehaven i det mindste som i Zürich fra 4-års alderen, skal jeg nøjes med at henstille, at de kommende skolemyndigheder optog til drøftelse et forslag om at oprette en toklasset børnehave, hvis 1. klasse skal omfatte 5-års børnene, men 2. klasse omfatte de 6-årige. Fordelene ved en sådan foranstaltning synes mig så indlysende, at det ville være trivielt at dvæle ved enkeltheder. Jeg skal blot henlede opmærksomheden på, hvilken rigdom for enhver af os alle, hver virkelig god dag er, altså også for ethvert af vore børn. Hvad da, om vi skaffede en hel flok af de fattige småbørn, der på grund af hjemmets uformuenhed er henvist til gaden og dårligt kammeratskabs smuds, endog ca. 250 gode indholdsrige dage hvert år, dage, hvor de var fri for dårlig påvirkning og genstand for god vejledning og opdragende indflydelse.«

Som det fremgår heraf, oprettedes der altså allerede fra begyndelsen af skoleåret 1912-13 to børnehaveklasser, eller som man dengang kaldte dem, forklasser. Ordet forklasser kan vel i og for sig være rigtig nok, da disse klasser ikke blev det, man i almindelighed forstår ved børnehaver, idet der i forklasserne kun optoges børn, der vel ikke er skolepligtige endnu, men som dog højst mangler et år i at være det.

Disse børnehaveklasser har sikkert haft og har stadig meget stor betydning. Børnehaveklasserne voksede og trivedes, men havde ikke altid lige gode arbejdsforhold. Under den første verdenskrig eller lige efter led man i så høj grad under lokalemangel, at der var visse timer, hvor der i en børnehaveklasse var over 60 elever. Men det var da heldigvis kun en overgang, nu er børnehaveklasserne en del af Esbjerg skole, men alligevel har børnene ikke pligter, som skolebørn har det. Børnehaven er et fristed, et overgangssted for de børn, der endnu kun står på skolens tærskel. Forældrene i Esbjerg har fået et tilbud, som de har

været meget flinke til at tage imod, idet nu mere end 90 % af skolebørnene i Esbjerg har gået i børnehaveklasserne, før de begynder i 1. grundskoleklasse.

Til belysning af børnehaveklassernes vækst skal gengives følgende tal:

1912:	2	kl.	m.	ialt	77 elever
1922:	4	»	»	»	244 »
1932:	11	»	»	»	384 »
1942:	15	»	»	»	511 »
1952:	32	»	»	»	1.004 »
1962:	39	»	»	»	961 »

For os, der betragter det som en selvfølge, at de fleste børn begynder i børnehaven, synes fordelene indlysende og selvfølgelige. Det er ganske vist kun et par timer af børnenes dag, der lægges beslag på, men netop fordi det er så kort en tid, det lille barn er borte fra hjemmet, vænnes det ganske langsomt til skolens ånd og skolens krav, det lærer at rette sig efter andre, lærer samværets betydning og opdager, at det udmærket godt kan undvære mor nogle få timer. I børnehaveklasserne, hvor lokalerne er indrettede med små borde og med passende lege- og beskæftigelsesmateriale, lærer de små børn at bruge deres hænder, de lærer ganske ubevidst at rette sig efter andre, lærer at lege i grupper, de føler sig »store« og hørende med til skolen. En gang eller to om ugen får de lov at komme i gymnastiksalen, de kommer på skolens boldbane, de bliver sendt til undersøgelse hos skolelægen, de får den første tandpleje på skoletandklinikken, kort sagt, de er medlem af skolesamfundet. De bliver skolevante, de får lært at håndtere en blyant og et stykke kridt, de lærer at lytte, lærer at forstå en besked og udføre en ordre, kort sagt, de vænner sig til at arbejde i grupper, som man gør det i en skole.

Hensigten med børnehaveklasserne er altså kort sagt: 1) at give børnene en pædagogisk og social træning — gøre dem skoleminded, før de skal ind i de store videnskaber, og 2) at befri 1. klasserne for de 6-årige. De to timer om dagen kan selvfølgelig ikke afhjælpe et socialt eller økonomisk behov fra forældrenes side. De hjælper ikke den udearbejdende mor, de aflaster de almindelige børnehaver nogle timer.

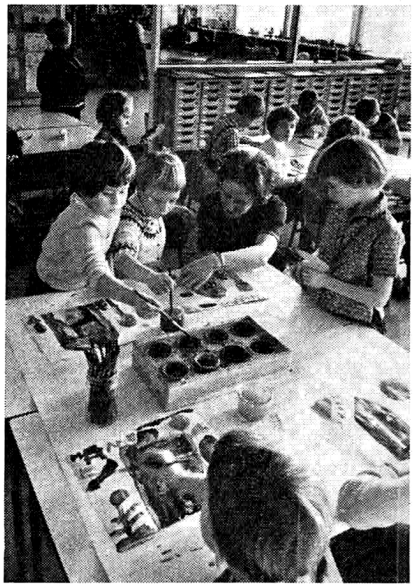
Der er en karakteristisk og principiel forskel på børnehaveklassernes indhold før og efter 1948, idet det før 1948, hvor det stort set blev bestridt af lærere og lærerinder, havde et stærkt skolemæssigt tilsnit, medens det nu, hvor det bestrides af børnehavelærerinder, har et rent børnehavemæssigt.

Udviklingen er gået den rigtige vej, det er en pædagogisk og social træning. Forældrene melder deres børn i skole til en børnehaveklasse. De 6-årige, der kommer i børnehaveklassen, går i skole. Det siger de selv, og om de leger med klodser eller skriver bogstaver, er i og for sig dem lige meget, for en 6-årig er både klodserne og bogstaverne leg, og al leg er arbejde, så enkel er sagen.

Børnehaveklasserne i Esbjerg er ikke noget forsøg, det er en funktion i byens normale skoleliv, der i den grad ligger i et modent leje. Det betyder ikke, at der ikke kan ske ændringer, men arbejdet er modnet gennem de mange år fra 1912.

Hvis nogen ville gøre attentat mod børnehaveklasserne, så ville forældrene rejse et ramaskrig, der nok skulle blive så kraftigt, at der blev sagt: hold fingrene væk her — her er noget, vi ikke vil miste.

N. P. Andersen.

Vejdispositionsskitse for Esbjerg

Til brug ved udarbejdelse af en vejplan for hele landet i henhold til § 21 i lov nr. 95 af 29. marts 1957 om bestyrelsen af de offentlige veje anmodede ministeriet for offentlige arbejder, vejdirektoratet, med cirkulæreskrivelse af 11. oktober 1960 byrådene om hver for sit område at udarbejde en vejdispositionsskitse.

Vejdispositionsskitsen skal *dels* vise det net af bestående og fremtidige veje og anlæg, der ønskes optaget på vejplanen, *dels* angive de større arbejder og forlægninger, der bliver nødvendige på dette vejnet inden for de nærmeste 20 år, indbefattet offentlige parkeringspladser, alt med henblik på at bedømme omfanget af de arbejder, hvortil vejfondstilskud kan blive aktuelt i denne periode.

For Esbjergs vedkommende fremgår det foreslåede vejnet til vejplanen, således som det blev godkendt af byrådet i marts 1962, af omstående oversigtskort tillige med nedenstående beskrivelse, mens de større arbejder på vejnettet inden for de kommende 20 år er beskrevet i et efterfølgende afsnit, hvori også kort er redegjort for byens parkeringsforhold.

Vejnet til vejplanen.

A. *Bestående veje.*

Det net af bestående veje i Esbjerg, som ønskes optaget på vejplanen, udgøres naturligvis først og fremmest af de vigtigste af byens radialveje (udfaldsveje) og dernæst af byens to ringvejsanlæg, hvoraf dog kun det ene er fuldstændigt.

Radialvejene er Østre Havnevej—Darumvej, Storegade, Stormgade, Tarphagevej og Hjertingvej, af hvilke de tre førstnævnte er de egentlige fjerntrafikveje mod henholdsvis sydøst, øst og nord, mens de to sidstnævnte er af mere lokal betydning som forbindelser mod nordvest.

Ringvejene er dels den indre ring, Jernbanegade—Frodesgade, som afgrænser den indre by, og dels den mellemste ring, Strandby Kirkevej—Grådybet—Bådebrogade, som forbinder de nuværende ydre bydele med hinanden fra Storegade til Hjertingvej, mens der endnu savnes forbindelse fra Darumvej til Storegade.

Alle de her nævnte veje er på kortet fremhævet med fuld dobbeltstreg.

Ved udfyldning mellem dobbeltstregerne er fremhævet de delstrækninger, der af ministeriet for offentlige arbejder er klassificerede som hovedlandeveje, nemlig Østre Havnevej—Darumvej (A 23), Storegade og den i forlængelse heraf faldende del af Frodesgade til Stormgade (A 1), Stormgade (A 12) samt Strandby Kirkevej—Grådybet—Bådebrogade (A 42). Øvrige veje er biveje.

Ved tilføjelse af en signatur, svarende til hovedvejstavlen D 10, er endvidere fremhævet de delstrækninger af samme veje, som af justitsministeriet tidligere er udpegede som hovedveje, nemlig Storegade (A 1), Stormgade (A 12) og Strandby Kirkevej mellem disse to veje (A 1 a).

Det kan endelig oplyses, at § 35-udvalget for Ribe amt lige har vedtaget at indstille til ministeren for offentlige arbejder, at der indføres varige begrænsninger i adgangen til følgende af ovennævnte vejstrækninger:

Darumvej fra Præstegårdsbækken (østgrænse for nuværende udstykning og bebyggelse lidt øst for Strandvej) til bygrænsen,

Storegade, stort set fra Strandby Kirkevej til bygrænsen,

Stormgade fra Skovbæltet (nordgrænse for nuværende udstykning og bebyggelse lidt nord for Strandby Kirkevej) til bygrænsen,

Tarphagevej fra Hjertingvej til bygrænsen og

Hjertingvej, stort set fra Bådebrogade til bygrænsen.

B. *Fremtidige veje.*

Til udbygning af det ovenfor beskrevne net af bestående veje påregnes inden for de kommende 20 år udført følgende vigtige veje, alle fremhævet med punkteret dobbeltstreg på kortet:

For *radialvejenes* vedkommende tilføjelse af en sjette radialvej i Exnersgades forlængelse, fortsættende i en bro til Fanø, samt total forlægning mod syd af Storegade (hovedlandevej og hovedvej A 1) til fælles indføring i byen med en forlagt Darumvej (hovedlandevej A 23).

For *ringvejenes* vedkommende fuldførelse af den mellemste ring, der forlænges fra Storegade til Darumvej, samt tilføjelse af en helt ny, ydre ringvej, gående fra Darumvej i syd til Hjertingvej i nordvest.

Alle disse fremtidige vejanlæg lig-

ger inden for bygrænsen med undtagelse af en ca. 1,5 km lang strækning af den ydre ringvej mellem Stormgade og Hjertingvej, hvilken strækning forløber i Esbjergs to nabokommuner, Bryndum og Guldager, men dog i hovedsagen over arealer tilhørende Esbjerg kommune.

De pågældende vejanlæg ventes alle udført som facadeløse, idet facadeløsheden sikres med beplantede afskærmningsbælter.

Større arbejder på vejplanens vejnet.

A. *Vejarbejder.*

Inden for de kommende 20 år regnes alle de foran beskrevne, *fremtidige* veje anlagt.

Inden for samme periode regnes de ligeledes foran beskrevne, *eksisterende* veje udbygget, bortset fra visse strækninger i den tættere bebyggelse, som allerede er udbygget så kraftigt, som forholdene tillader det, samt strækninger af Darumvej og Storegade, hvis videre udbygning bortfalder ved den projekterede forlægning af disse to veje.

Idet der her og i det følgende bortses helt fra Fanøbroen, hvis anlæg ventes gennemført som en særlig foranstaltning, regnes alle øvrige *fremtidige* veje anlagt som 4-sporede med midterrabat. Der henvises herved til,

at vejdirektoratets permanente, automatiske tæller 21 P 1 på Storegade (hovedvej A 1) lige øst for Strandby Kirkevej i 1961 har vist en gennemsnitlig julidøgntrafik på ca. 4.000 motorkøretøjer,

at der hertil svarer en største timefærdsel på 4—600 motorkøretøjer,

at tidligere trafikundersøgelser har vist, at Esbjergs tre udfaldsveje for fjerntrafik, Darumvej, Storegade og Stormgade, har trafik af samme størrelsesorden,

at de nye ringvejsanlæg formentlig kan ventes også at få trafik af denne størrelsesorden, og

at denne størrelsesorden netop berettiger til udførelse af 4-sporede veje ifølge en prognose fra vejdirektoratet, der henfører veje, som i 1961 havde en største timefærdsel på mellem ca. 350 og 850 motorkøretøjer, til denne kategori.

Forlægningen af hovedvej A 1 begynder iøvrigt ved Korskroen ca. 6 km uden for bygrænsen, og der er med Ribe amtsråd truffet aftale om at søge arbejdet påbegyndt snarest.

Af de *eksisterende* veje regnes kun Stormgade (hovedlandevej A 12) fra Skovbæltet til bygrænsen og Darumvejs (hovedlandevej A 23) yderste strækning fra Veldbæk til bygrænsen udbygget til 4-sporet, mens øvrige strækninger, der kan og skal udbygges, formentlig alle vil få omkring 20 m totalbredde med 14—15 m kørebane.

Idet bemærkes, at kun to af vejarbejderne i sidstnævnte gruppe, nemlig udbygning af Storegade (hovedlandevej A 1) mellem Strandby Kirkevej og den projekterede ydre ringvej samt af Strandby Kirkevej—Grådybet (hovedlandevej A 42) mellem Storegade og Hjertingvej, i øjeblikket kan specificeres nærmere, kan alle de ovenfor omtalte vejarbejder på vejplannettet resumeres og med dagspriser kalkulatorisk opgøres som vist nedenstående.

B. *Parkeringspladser og -anlæg.*

Esbjerg kommune har i øjeblikket ca. 56.000 indbyggere, mens Esbjerg-området — d. v. s. Esbjerg med forstæder — har rundt regnet 65.000 indbyggere.

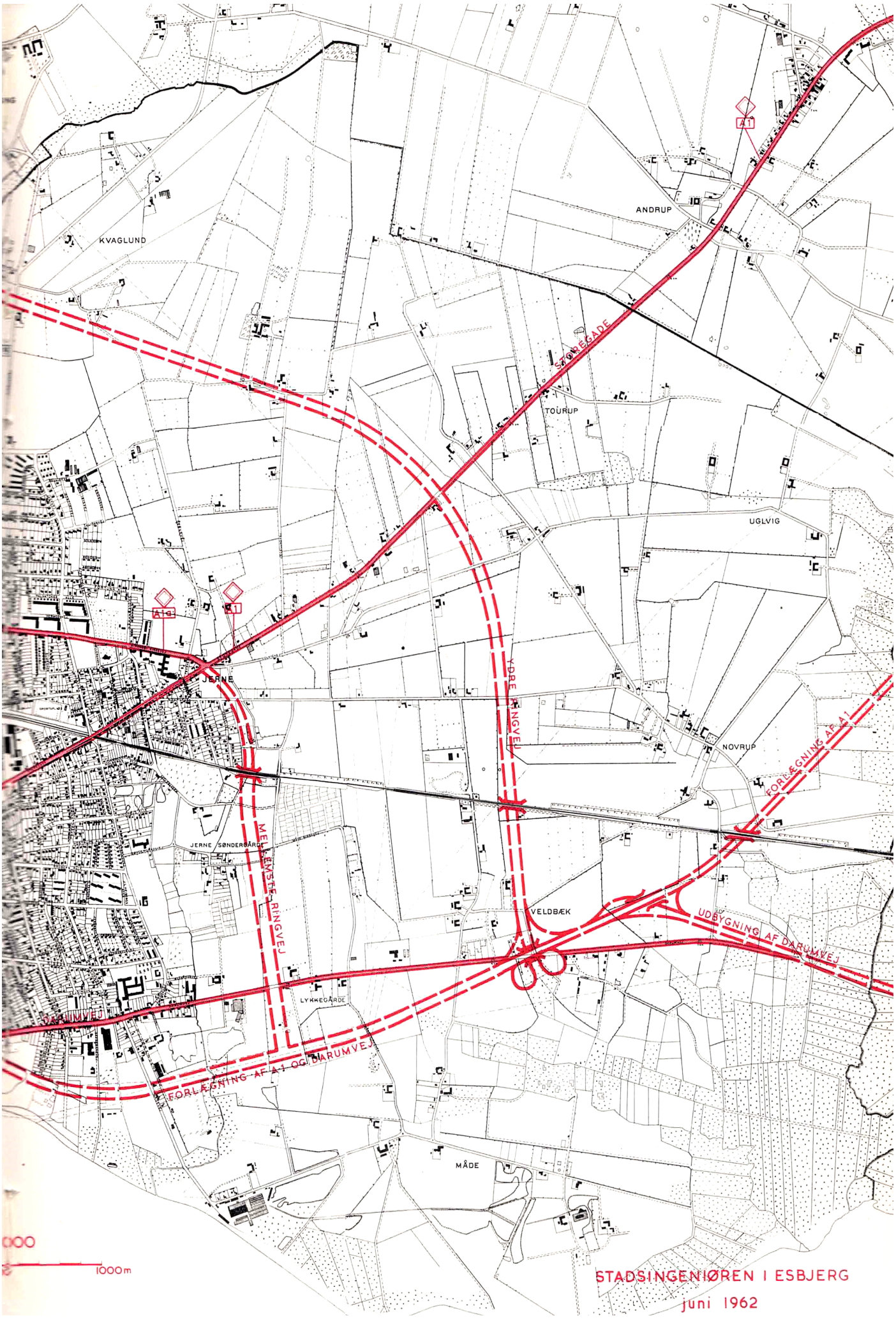
Inden for de kommende 20 år må indbyggerantallet i dette område anslås at ville stige til omkring 100.000.

Antallet af indregistrerede motorkøretøjer i Esbjerg-området, der i dag er omkring 10.000, må efter foreliggende prognoser regnes at ville stige til omkring 30.000 i løbet af de kommende 20 år.

Ud fra erfaringer, gjort i Århus og Odense, kan det nødvendige antal offentligt tilgængelige parkeringspladser i den indre by i Esbjerg — afgrænset af Jernbanegade og Frodesgade — skønsmæssigt anslås til ca. 20 % af antallet af indregistrerede motorkøretøjer i hele Esbjerg-området, altså i dag ca. 2.000, om 20 år ca. 6.000 pladser.

1. Forlægning inden for bygrænsen af Storegade (A 1) mod syd til fælles indføring i byen med en forlagt Darumvej (A 23)	8,5	mill. kr.
2. Udbygning af Darumvej (A 23) fra Veldbæk til bygrænsen, 4-sporet med midterrabat	1,0	» »
3. Udbygning af Storegade (A 1) fra Strandby Kirkevej til den projekterede ydre ringvej, 21 m totalbredde med 15 m kørebane	0,7	» »
4. Udbygning af Stormgade (A 12) fra Skovbæltet til bygrænsen, 4-sporet med midterrabat, cyklestier og fortove	2,1	» »
5. Færdiggørelse af mellemste ringvej (Strandby Kirkevej m. v.) ved anlæg af 4-sporet vej med midterrabat, cyklestier og fortove fra Darumvej (forlagt) til Storegade incl. en underføring under Bramminge-banen	3,7	» »
6. Udbygning af eksisterende del af mellemste ringvej (Strandby Kirkevej—Grådybet) mellem Storegade og Hjertingvej til 20 m totalbredde med 14 m kørebane	2,0	» »
7. Anlæg af ydre ringvej fra Darumvej til Hjertingvej, 4-sporet med midterrabat, cyklestier og fortove incl. underføringer under Stormgade, Vardebanen, Bramminge-banen og Darumvej	20,0	» »
8. Udbygning til omkring 20 m totalbredde med 14—15 m kørebane af diverse eksisterende strækninger af det øvrige vejplannet, skønsmæssigt ansat til	6,0	» »
Når hertil endelig lægges	1,0	» »
for en snarlig udbygning til 15 m totalbredde med 9 m kørebane af ca. 0,8 km af Spangsbjerg Møllevej mellem Højtoftevej og Vibevej med tilhørende ny overføring over Varde-banen — fremhævet med punkteret dobbeltstreg på kortet — under henvisning til, at Spangsbjerg Møllevej indtil videre må fungere som partiel ydre ringvej i den nordlige bydel, kan vejarbejderne på vejplannettet i de kommende 20 år opgøres til		
i alt	45,0	mill. kr.

FOVRFELD
GJESING SKOV
SKODSBØLLE
TARNAGERVEJ
GRAVLUNDEN
YDRE RINGVEJ
HJERTINGVEJ
STRANDSKOVEN
IDRÆTSPARK
DYRSKUEPLADS
SPANGSBJERG
SPANGSBJERG MØLLEVEJ
A12
BÅDEBROEN
FISKERIHAVN
TRAFIKHAVN
DOKHAVN
FÆRGEHAVN
SØNDRE FORHAVN
JERNBANEGADE
BRO TIL FANØ
BESTÅENDE VEJE:
som ikke er hovedlandevej og/eller hovedvej.
som tillige er hovedlandevej.
som tillige er hovedvej.
FREMTIDIGE VEJE:
1:20
0
50

STADSINGENIØREN I ESBJERG

juni 1962

I den indre by i Esbjerg findes i dag ca. 300 permanente bilpladser på særlige offentlige parkeringsarealer og ca. 2.500 kantstenspladser på offentligt gadeareal, ialt ca. 2.800 pladser, således at det samlede behov i øjeblikket er dækket, uanset at der naturligvis her som i andre byer er en vis mangel på parkeringsplads i selve den indre bys kærne.

I de kommende år vil man uden større bekostning kunne opretholde og måske endda beskedent forøge dette antal offentlige parkeringspladser til ialt ca. 3.000, idet der ved mindre omprofileringer af de relativt brede gader i den indre bys nordlige halvdel formentlig kan skaffes mere end erstatning for de pladser, der måtte bortfalde i den indre bys sydlige halvdel i og omkring selve bykærnen med dens noget smallere gader.

Den hermed forbundne forskydning bort fra bykærnen af en del af de nævnte ca. 3.000 pladser vil imidlertid indebære, at måske ca. halvdelen af de nye ca. 3.000 pladser, der vil blive behov for i løbet af de næste 20 år, må tilvejebringes i eller nær ved selve bykærnen, mens den anden halvdel formentlig mest hensigtsmæssigt placeres i umiddelbar tilknytning til de hovedfærdselsårer, som afgrænser den indre by, altså Jernbanegade og Frodesgade.

Der findes ikke for øjeblikket konkrete planer for placering af disse sidste ca. 3.000 pladser, men det kan dog uden videre fastslås, at pladserne kun lader sig tilvejebringe ved erhvervelse og rydning af private, bebyggede arealer og derfor i gennemsnit må regnes at ville koste med dagspriser i det mindste ca. 5.000 kr. pr. stk.

Idet der bortses fra de i sammenligning hermed ganske betydningsløse udgifter til ovennævnte omprofilering af en del bredere gader i den indre bys nordlige halvdel, kan det således anslås at ville koste *ca. 15 mill. kr.* (dagspris) at dække den indre bys parkeringsbehov omkring 1980 på ca. 6.000 bilpladser.

C. *Resumé.*

De arbejder, hvortil der i henhold til nærværende vejdispositionsskitse i en kommende 20 års periode påregnes ydet vejfondstilskud, beløber sig med dagspriser til omkring *60 mill. kr.*, hvilket beløb fordeler sig med ca. 45 mill. kr. til udbygning af eksisterende og anlæg af helt nye veje og ca. 15 mill. kr. til udførelse af offentlige parkeringspladser i og ved den indre by.

Bent Ekner.

Byrådsvalget
DEN 6. MARTS 1962

Resultatet af byrådsvalget fremgår af hosstående tabel, der viser, hvor mange stemmer de opstillede partier opnåede, partiernes procentvise andel af de afgivne gyldige stemmer og antallet af valgte mandater. Som det fremgår af tabellen var valgdeltagelsen 72,5 %. (Ved byrådsvalget i 1958 var valgdeltagelsen 78,0 %).

I det nyvalgte byråds første møde genvalgtes borgmester L. Høyer-Nielsen, der er medlem af den socialdemokratiske gruppe.

Borgmester L. Høyer-Nielsen, der er født den 6. juni 1899, har været borgmester i 1942-50, 1954-58 og 1959-62 og havde den 1. april 1962 været medlem af byrådet i 33 år.

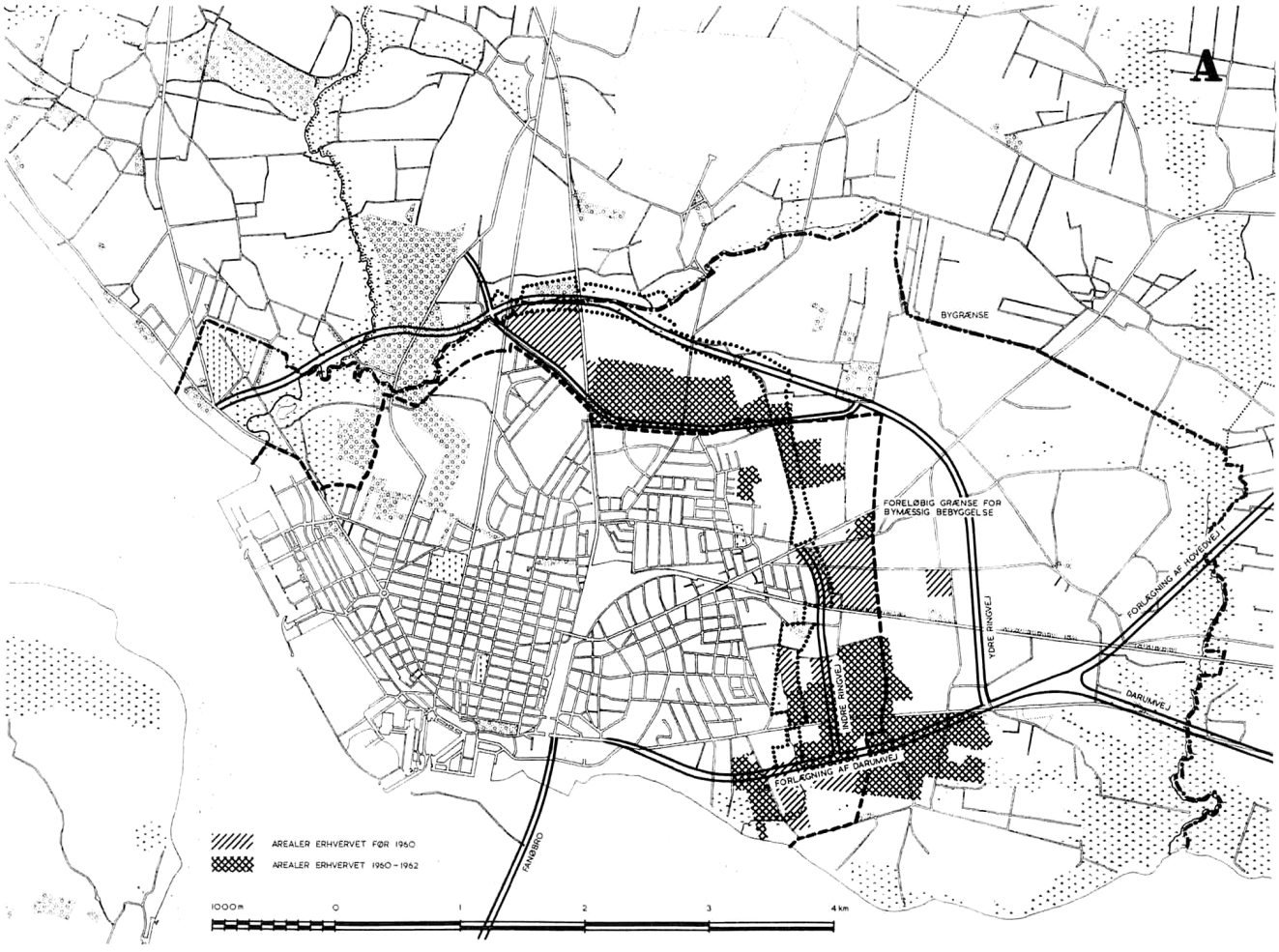
Gruppe	Antal stemmer	Procentvis andel i gyldige stemmer	Antal valgte mandater
Socialdemokratiet	11.038	45,2	12
Radikale venstre	819	3,4	—
Konservative folkeparti	4.045	16,6	4
Venstre	5.228	21,4	6
Danmarks retsforbund	302	1,2	—
Socialistisk folkeparti	2.805	11,5	3
Danmarks kommunistiske parti	170	0,7	—
I alt	24.407	100,0	25
I alt ugyldige stemmer	144		
I alt afgivne stemmer	24.551		
Valgdeltagelse i %	72,5		

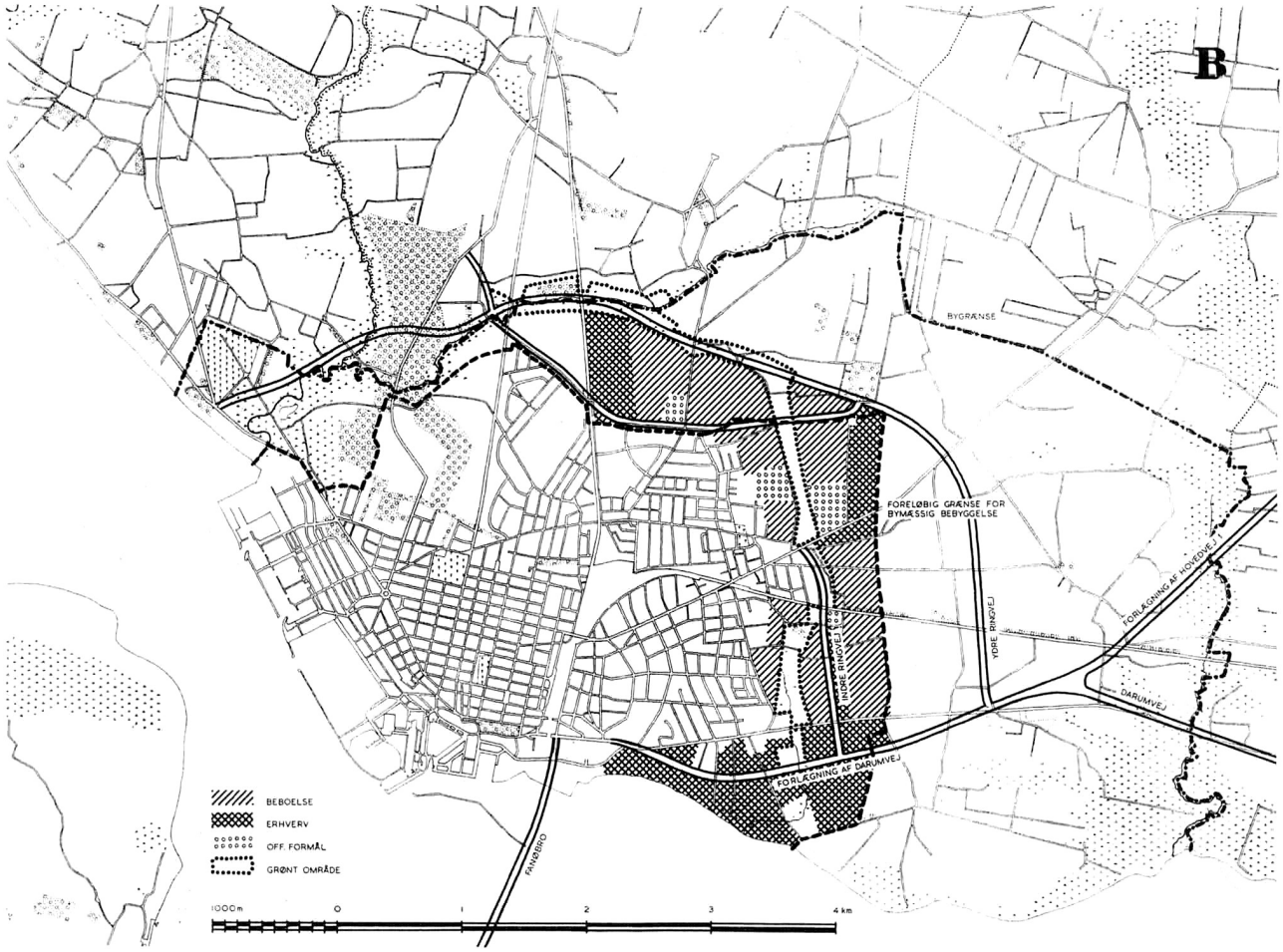
Der skaffes plads til Esbjergs videre vækst

I de sidste år har erhvervslivet i Esbjerg været inde i en meget kraftig udvikling, der bl. a. har givet sig udslag i oprettelsen af nye virksomheder og udvidelse af bestående. (I artiklen »Esbjergs industri udvider« i dette tidsskrifts majnummer 1961 er en række virksomheders udvikling omtalt). Opførelsen af mange nye fabrikker, lagre, værksteder m. v. har stillet store krav til de reserver af byggemodne arealer, som fandtes i Esbjerg. Samtidig har et omfattende boligbyggeri, der i flere år har været større end i nogen tidligere periode, lagt beslag på betydelige byggemodne arealer.

Denne udvikling har man naturligvis fra alle sider hilst med tilfredshed, men den medførte, at reserverne af byggemodne arealer gik betænkeligt ned. For at råde bod herpå og skabe de bedst mulige betingelser for bysamfundets vækst har byrådet i de senere år foretaget omfattende køb af arealer, således at Esbjerg allerede nu har store arealer disponible til såvel erhvervs- som boligbyggeri.

Beliggenheden af de erhvervede arealer fremgår af kort A, der viser dels de arealer, som kommunen var i besiddelse af før 1960, dels de arealer, som er opkøbt siden. Den samlede

købesum for sidstnævnte arealer udgør 6—7 mill. kr.

Kort B viser de disponible områder samt den planlagte anvendelse. For flere af områdernes vedkommende er der endnu ikke truffet endelig beslutning, men i så fald angiver kortet den mest sandsynlige anvendelse for disse arealers vedkommende.

Mod syd — omkring den planlagte forlægning af Darumvej, jfr. stadsingeniør Ekners artikel side 8 — er udlagt store arealer til erhvervsbyggeri. Nord herfor er der afsat arealer til boligformål, erhvervsbyggeri, til offentlige formål og til det grønne bælte, som om nogle år vil gå som en krans uden om hele det nuværende Esbjerg. Længere mod nord er der afsat områder til boligformål, medens arealerne nærmest ved jernbanen mod Varde vil blive benyttet til erhvervsformål.

Den planlagte anvendelse af arealerne vil medføre, at de nye områder på harmonisk måde vil supplere den eksisterende bebyggelse m. v., idet man på den mest hensigtsmæssige måde søger at tilgodese ikke alene erhvervs- og boligmæssige, men også æstetiske og rekreative hensyn.

Arealerne, der forudsættes anvendt til erhvervs- og boligformål, forsynes hurtigst muligt med veje, kloaker m. v., således at der foreløbig vil være rigeligt udbud af velbeliggende og byggemodne arealer.

STENDERUP HAGE

- et nyt lejrskole- og svagbørnsbosted

For iagttageren af den danske skole gennem det sidste halve århundrede tegner der sig flere klare udviklingslinier.

En af dem er, at medens førhen alene det kundskabsmeddelende var skolens opgave, er flere funktioner væsentlig af sundhedsmæssig og social karakter blevet pålagt skolen.

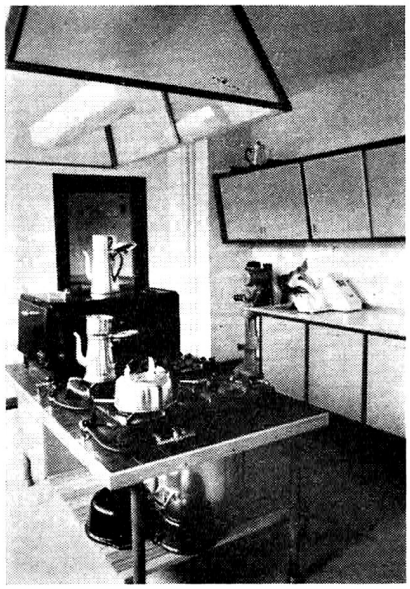
Jeg tænker her på ting som skolesundhedsplejen, skoletandpleje, skolebespisning, skolesocialrådgivere etc., der i forbindelse med kundskabsmeddelelsen og den dermed integrerende opdragelses- og modningsproces er udtryk for det *helhedssyn,* der nu anlægges på skoleeleven.

Det er vist det, der med en fin glose kaldes psyko-somatisk, men som i jævn dagligtale kan udtrykkes ved, at tandpine eller ondt i maven vanskeliggør indlæringen af 7-tabellen, og at en ellers køn sangstemme *kan* overdøves af tarmenes skrigen p. g. a. sult!

En anden klar og tydelig udviklingslinie er den, der blev startet af pædagoger som Dewing med sit »lær det ved at gøre det« og Kerschensteiner med begrebet »arbejdsskole« og en understregning af, at enhver form for skolearbejde skal være »pædagogisk arbejde«, hvorved forstås, at det skal »beskæftige hele elevens person«, for kun derved er der mulighed for, at det virkelig assimileres, d. v. s. bliver til en del af ham selv og fremmer hans udvikling og modenhed, — og alt dette hviler igen på, at arbejdet tilrettelægges ud fra et krav om selvstændighed og førstehåndsviden.

•

Med understregningen af disse to udviklingslinier mener jeg at have placeret og motiveret *Stenderup Hage* i det esbjergensiske skolebillede som bosted for børn, der af sundhedsplejen eller socialrådgiveren betegnes som kvalificerede til et svagbørnsophold,

— og som udgangspunkt for lejrskoleelevers selvstændige førstehåndsstudier af egnede undervisningsobjekter.

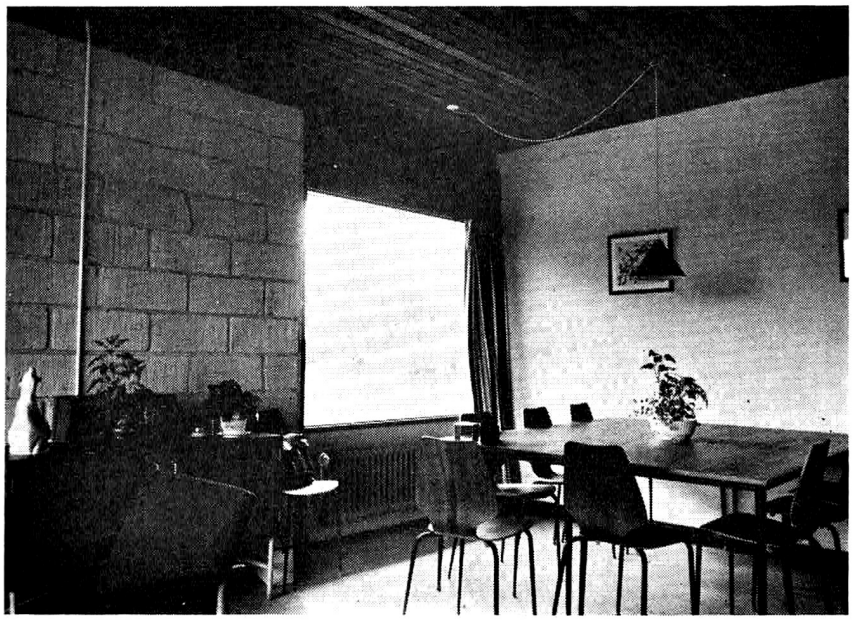
•

Bostedet er beliggende i Sdr. Stenderup sogn syd for Kolding netop på det sted, hvor svenskekongen den 30. januar 1658 gik over isen til Fyn på marchen mod København. Det ligger i en smuk natur, direkte ved Lillebælt og med skov som nærmeste nabo, og det skal fremhæves, at arkitekten, Erik Flagstad Rasmussen, Esbjerg, har forstået at indpasse bygningerne i det ellers uberørte landskab.

Komplekset består af fire delvis forbundne etplansbygninger. To af dem er elevfløje for henholdsvis 30 piger og 30 drenge. Hver af dem indeholder vaskerum, toiletter, sygestue, tilsynsværelser og en række 8-sengs soveværelser.

En tredie fløj indeholder køkkenpersonalets værelser.

Den fjerde fløj — hovedfløjen —

består af den store spisesal i tilslutning til køkken og anretterværelse. Dernæst er der to undervisningslokaler, der i givet fald kan slås sammen til ét stort samlingslokale. I hovedfløjen er der tillige lærerværelse og bolig for den faste leder gennem det halve års tid, som benyttelsessæsonen varer.

At der er en række birum til forskellige formål, er en selvfølge, og at der blandt dem er et større kælderrum dimensioneret som sikringsrum, men tænkt som tørre- og hobbykælder, bør vel nævnes.

Der er elektriske installationer, køkkenet er flaskegasfyret, opvarmningen sker ved oliefyr, og bostedet har eget vandværk og kloaksystem.

Anlægsudgiften er af størrelsesorden 600.000 kr., heri indbefattet bygninger — bebygget areal ca. 720 m² —, inventar, installationer, undervisningsmateriel og 4—5 tdr. land grund.

Stenderup Hage er skolevæsenets tredie bosted af denne art. I en meget lang årrække har vi haft en koloni i Sønderho på Fanø udelukkende benyttet som svagbørnshjem i tiden fra begyndelsen af maj til slutningen af september, mens lejrskoleklasserne blev indlogeret på højskoler, vandrehjem o. l.

Dette sidste var ikke særlig hensigtsmæssigt, og med skolevæsenets vækst blev bosted nummer to noget i retning af en nødvendighed. Til formålet blev i 1950 erhvervet en gammel ejendom i Rendbjerg på Broagerland — egentlig til nedrivning, men materialesituationen har medført, at hjemmet fortsat benyttes som bosted for lejrskoleklasser og svagbørn.

Skolevæsenets yderligere vækst i forbindelse med den store forøgelse af elever i »lejrskolealderen«, d. v. s. 8. skoleår, bevirkede, at vi nu måtte se os om efter det tredie bosted.

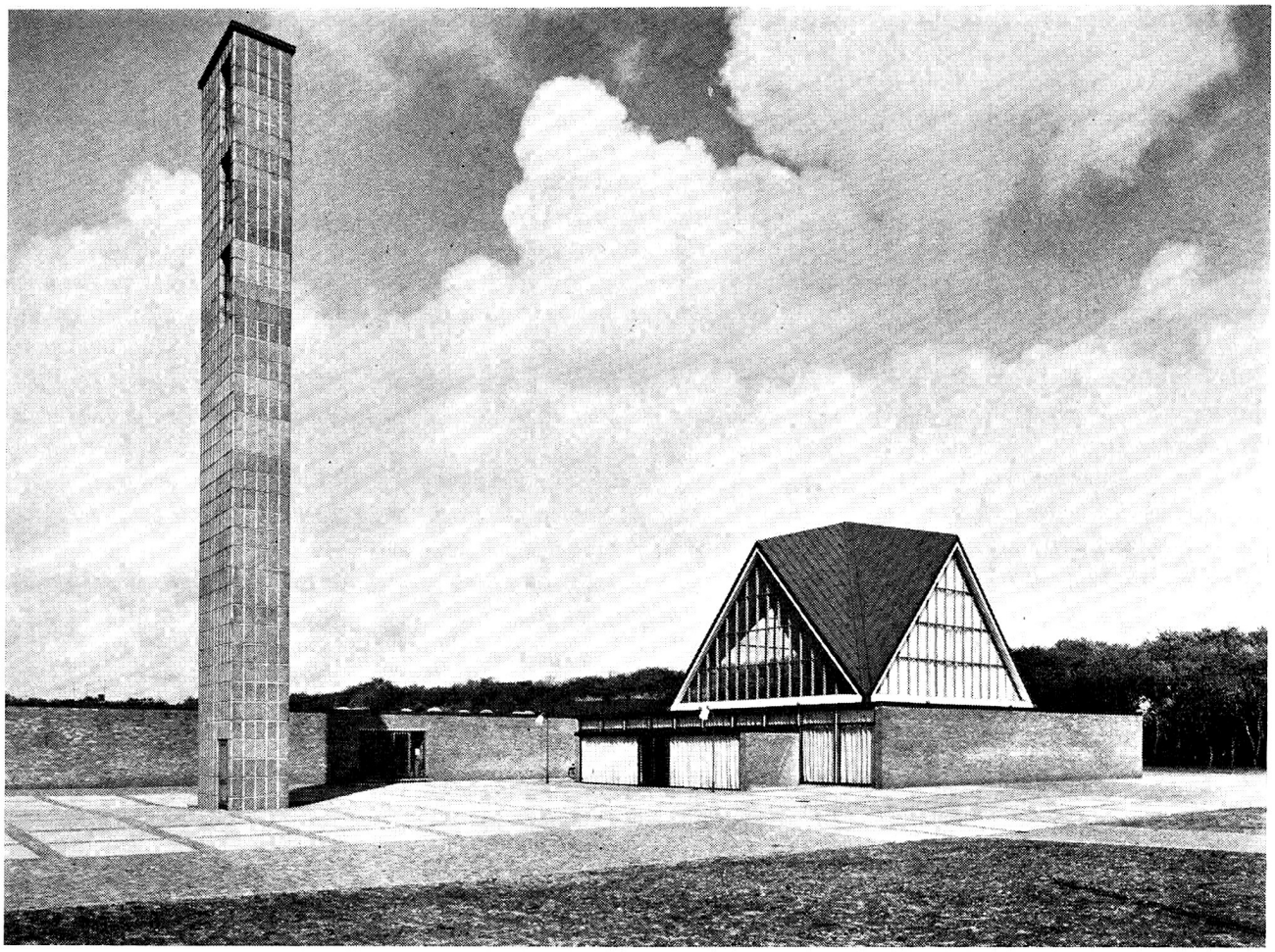
Man undersøgte forskellige muligheder og havde bl. a. opmærksomheden henvendt på nedlagte skoler udbudt til salg.

En nedlagt skole, anvendelig til vort formål, var averteret til salg af Sdr. Stenderup kommune. Forbindelse med sognerådet blev etableret, og resultatet blev, ikke køb af skolen, men køb af de 4—5 tdr. land strandgrund, der ved sognerådets og lokale handlendes og håndværkeres medvirken erhvervedes af Esbjerg kommune til en favorabel pris.

Vi mener i *Stenderup Hage* at have fået et bosted, hvor vore trængende elever kan hente fysisk, psykisk og social helse i sommerferien, og hvor vore store elever ved selvsyn kan sætte sig ind i dette karakteristiske hjørne af Danmark strækkende sig fra Koldinghus til Skamlingsbanken.

N. P. Andersen.

Treenighedskirken

For mange mennesker er det nok sådan, at de ikke kan tænke sig, at en kirke kan se anderledes ud end vore gamle, traditionsrige landsbykirker. Og det er derfor ikke så underligt, at man med hovedrysten fulgte opførelsen af Esbjergs nyeste kirke, Treenighedskirken. Men for den, som kan acceptere den tanke, at en kirke, bygget i gammel stil, aldrig vil kunne blive mere end en efterligning, og at den arkitekt, som skal bygge en kirke i dag, selvfølgelig må have lov at udforme den i sin tids stil under anvendelse af sin tids materialer, er skridtet til at godkende et utraditionelt kirkebyggeri som Treenighedskirken ikke langt. Og ét kan der sikkert være udbredt enighed om, nemlig at den nye kirke er et interessant træk i byens ansigt, som rimer godt sammen med alt, hvad der ellers er karakteristisk for vor by, som jo også på andre områder, som f. eks. skolebyggeriet, har vovet at se moderne og utraditionelt på tingene.

Selvfølgelig vil der være dem, der ganske enkelt ikke forstår, at man i det hele taget bygger kirker i vore dage. Man mener simpelt hen ikke, at kirken hører med i det moderne bybillede. Men for enhver, som har en mere eller mindre klar fornemmelse af, at kirken hører med til vor tilværelse, kan det ikke være svært at gå med til, at som den voksende by midt i sine nye boligkvarterer også skal have butikscentrer, skoler, biografer o. s. v., skal den også have sine nye kirker. Det er nødvendigt af flere grunde. Mammutsogne, hvor befolkningen hverken helt eller halvt kan få en naturlig kontakt med kirken og dens præster, og hvor kirken slet ikke kan rumme f. eks. de mange konfirmander, så man, som det er tilfældet i flere københavnske omegnssogne, er nødt til at aflyse de normale gudstjenester både 4 og 5 søndage i træk til fordel for de særlige konfirmationsgudstjenester, må forekomme ganske utilfredsstillende. Og det er en kendsgerning, at skal et sogns befolkning kunne regne kirken som »vores« kirke, må sognet ikke være alt for stort.

På denne baggrund var det naturligt, at man også i Esbjerg måtte se i øjnene, at der måtte arbejdes på at

skabe grundlag for opførelsen af nogle nye kirker til den hastigt voksende by.

Den første kirkeopgave, man tog fat på, var østerbyens kirke, men i et møde den 5. februar 1946 vedtog Zions sogns menighedsråd, at der også skulle arbejdes frem mod at rejse en ny kirke i sognets nordlige distrikt. Med dette formål for øje nedsatte man en kirkekomité, som under ledelse af et forretningsudvalg på 5 medlemmer, præsterne Brask og Birke, forretningsfører Aagaard Jensen, fiskeeksportør Hans Clausen og skoleinspektør S. Laursen, kom til at stå for dette arbejde under navnet: Komiteen til opførelse af en ny kirke i Zions sogn. Ved pastor Birkes bortrejse fra sognet indtrådte pastor Johannes Nielsen 16. februar 1951 i hans sted.

Man tog straks fat på at skaffe midler til kirkens opførelse og havde den 30. januar 1948 indsamlet 30.963,11 kr. Men da det var dårlige tider for Esbjerg, som jo for så store befolkningsdeles vedkommende er afhængig af fiskeriet, der i de år ikke havde så gode indtægter, besluttede man sig til at lade indsamlingen hvile i nogle år. Først i 1954 tog man fat igen med det mål i en treårig periode at indsamle de nødvendige midler. Kapitalen var på dette tidspunkt vokset til 53.686,68 kr.

Det var allerede i 1948 lykkedes at klare et andet problem, at finde og erhverve en passende byggegrund. I dette år vedtog byrådet nemlig enstemmigt vederlagsfrit at stille en grund på 7.000 m² af den gamle sportplads i Grådybet til disposition for kirkekomiteen.

Da man nu var så godt i gang med forberedelserne til oprettelse af det nye sogn, begyndte man på forskellig måde også at forberede det kommende kirkelige arbejde. Således begyndte man allerede i 1954 at holde søndagsskole i Grådybskolen, og fra året 1956 blev der holdt gudstjenester i skolen ved Zionskirkens præster.

Hvordan skulle så kirken se ud? Det blev det næste spørgsmål. Stærkt opfordret af Esbjergs arkitekter til at lade udformningen af den nye kirke blive en lokal opgave besluttede man 16. august 1957 at udskrive en konkurrence mellem de Esbjergarkitekter, som var medlemmer af de to arkitektforeninger. I bedømmelsesudvalget kom der foruden medlemmerne af kirkekomiteen til at sidde 3 medlemmer af Danske arkitekters landsforbund: arkitekterne Holger Jensen, Johannes Exner og Jens Malling Petersen.

Ved konkurrencefristens udløb var der indkommet 15 forslag. Af disse præmieredes som nr. 1 et forslag udarbejdet af arkitekterne Flagstad Rasmussen og Knud Thomsen. 2. præmien gik til arkitekterne Øhlenschlæger og Nordby Nielsen, og endelig tilfaldt 3. præmien arkitekt Knud Thomsen. De to førstepræmietagere blev kirkens arkitekter.

Foruden pengemidler var man nu også begyndt at modtage forskellige andre gaver til kirken. Således fik man af en anonym giver et dåbsfad og en dåbskande i sølv, og i 1958 overgav fyrdirektøren en klokke til kirkekomiteen med indskriften »Drogden Fyrskib«, hvor den først havde gjort tjeneste. Senere havde den været anvendt ved indsejlingen til Esbjerg.

I 1959 blev der afholdt licitation, og året efter gav boligministeriet igangsættelsestilladelse. Reglerne for finansiering af kirkebyggeri er, at der af befolkningen skal indsamles ⅓, der kan så gives ⅓ som tilskud på finansloven, og endelig kan der gives tilladelse til, at man låner den sidste trediedel. Til dette lån havde ministeriet givet tilladelse i 1959. Lånet blev optaget i Varde Bank.

Det var altså lykkedes for komiteen at skaffe de nødvendige midler til veje, og der er grund til at være taknemlig over, at byens befolkning på en så god måde har stillet sig bag løsningen af denne store opgave. Og hvor stor opgaven har været fremgår af byggeregnskabet, som er blevet afsluttet her i 1962, og som viser, at kirkens opførelse har kostet 1.227.317,42 kr., heraf inventar 106.823,60 kr.

Lørdag den 23. april 1960 oplevede man så den store dag, da man kunne nedlægge grundstenen til kirken. Der blev ved højtideligheden nedlagt et grundstensdokument med følgende ordlyd:

I Kong Frederik den Niendes regeringsår, da fru Bodil Koch var kirkeminister og H. Dons Christensen biskop over Ribe stift, lørdag d. 23. april 1960, nedlagdes grundstenen til denne kirke af biskoppen, provst Kay B. Schmidt, Bryndum, og sognepræst ved Zions kirke, Kaj Brask.

Tegningen af kirken er udarbejdet af arkitekterne Knud Thomsen og E. Flagstad Rasmussen og udvalgt efter en konkurrence mellem Esbjerg bys arkitekter.

Følgende håndværkere er overdraget bygningen af kirken: Murerarbejdet: Oskar Nielsen — Tømrerarbejdet: Johs. Sørensen — Snedkerarbejdet: Hustømrernes Andelsselskab — Blikkenslagerarbejdet: Carl Graff — Malerarbejdet: Viggo Jensen — Linoleumsgulve: Vestjysk Gulvbelægning — Glarmesterarbejdet: Aksel Johansen — Smedearbejdet: I. C. Nielsen — Varme- og sanitetsarbejdet: Eske Pedersen — El-installationer: Anders Larsen & Søn. Alle af Esbjerg. Tagpapbelægning: Hotaco, Horsens — Ventilationsanlæg: Marius Hansen og Søn, Århus.

Komiteen til opførelse af kirken dannedes den 6. september 1946 på initiativ af Zions sogns menighedsråd.

Udgifterne til bygning af kirke og menighedslokaler andrager ca. 900.000 kr. uden inventar. Grundfonden er indsamlet blandt Esbjerg bys borgere. Esbjerg by har skænket grunden. Zions sogns indbyggerantal var ved sidste almindelige folketælling 20.716. Heraf fragår ca. en trediedel til det nye sogn.

Når denne kirke er bygget og indviet i den treenige Guds navn, er det vort håb og vor bøn, at vor Gud selv vil velsigne menigheden, når den samles om døbefont, nadverbord og ordets forkyndelse.

Dokumentet er underskrevet af kirkekomiteen.

Byrådet havde jo allerede skænket

kirkegrunden, hertil kom den 22. januar 1960 yderligere et kontant tilskud på 60.000 kr. til forpladsens udformning og planering, og af offentlige tilskud bør også nævnes et beløb på 18.000 kr. fra Statens kunstfond til kunstneren Jens Urup Jensens meget smukke og stærkt virkende mosaikrude, der som den første af fire allerede er med til at give kirken sit eget karakteristiske ansigt. På mange vil Urup Jensens arbejde måske virke for moderne, men de fleste vil dog vist glæde sig over dets styrke både i opbygning og farver og være glade for, at også disse stærke toner fra den moderne kunst er blevet taget i det nye kirkebyggeris tjeneste.

Efter en byggeperiode på halvandet år stod så endelig Treenighedskirken færdig til indvielse. Denne højtidelighed fandt sted den 12. november 1961. I sin smukke indvielsestale understregede stiftets biskop, H. Dons Christensen, at kirken skal være »de små børns kirke«, — hvor vi henvises til, hjælpeløse som børnene at møde Gud ansigt til ansigt og få hjælp til at gå vor snublende gang gennem livet som mennesker under Guds barmhjertighed.

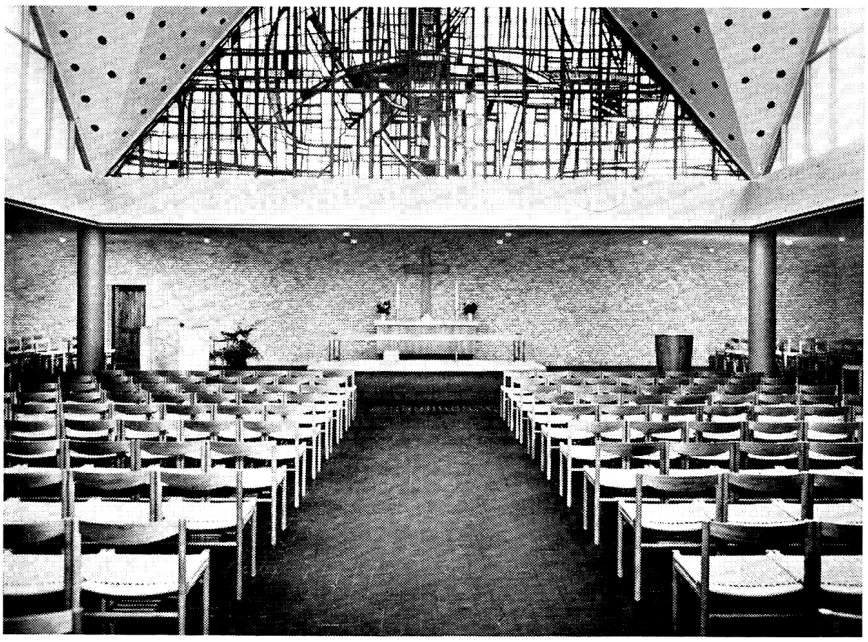
Ved samme gudstjeneste indsattes kirkens nye sognepræst, Frede Bøss, og pastor Brask afsluttede med at bringe en tak til forskellig side.

I det halve år, der er gået siden indvielsen, har sognet fået mere og mere lighed med et normalt sogn. Der er blevet valgt menighedsråd, som har overtaget ansvaret for den nye kirke, og menighedsrådet har ansat faste kirkemedarbejdere pr. 1. april, salgsleder Henry Andersen er blevet kordegn, organist Per Günther Andersen organist, og malermester Poul Dippel Rasmussen fast kirkebetjent. Sammen med kordegn Rasmussen, Zions kirke, lærer Ib Ansgar Jensen og organist Hans Sørensen, tidligere Zions kirke, havde sidstnævnte fungeret midlertidigt i tiden fra indvielsen. Kirken har fra 1. maj sit eget faste kirkekor. Endnu mangler man et rigtigt kirkeorgel, men også det vil komme i løbet af højst halvandet år. Og helt færdig er kirken heller ikke, før de sidste tre mosaikruder er sat i.

Men nu er Esbjergs befolkning vel efterhånden ved at vænne sig til den nye kirke. Den er helt sig selv blandt vore kirker. Det gælder det ydre såvel som det indre, men det gælder ikke mindre den måde, hvorpå kirkerum og menighedslokaler er knyttet til hinanden som en naturlig konsekvens af, at Esbjerg nu er blevet en så stor by, at det kirkelige hverdagsarbejde, ungdomsarbejde, oplysningsarbejde, studiekredse, møder o. s. v. må knyttes nærmere til de mere begrænsede områder, som sognene er. — Arbejdet i og omkring Treenighedskirken er selvfølgelig i støbeskeen endnu, men de nye problemer og arbejdsmuligheder er allerede antydet i kirkekompleksets udformning.

Det har atter en gang vist sig, at det er muligt ved en fælles indsats at løse en stor opgave. Rammerne for menighedens liv i det nye sogn er udformet. Treenigheds sogn har fået sin kirke, og det er en kirke, som på mange måder har muligheder for at være en folkets kirke. Den er folkelig i sin stil og virker åben og lys og indbydende, når den vender sig mod den befolkning, som den vil kalde sammen om det budskab, den vil samle om, og den Gud, til hvis ære den er bygget.

Og nu ser man så hen mod løsningen af den næste kirkeopgave, østerbyens kirke! *Frede Bøss.*

Nordens mest moderne glaslager

Udviklingen i Esbjerg er i disse år kendetegnet af en vis omlægning rent erhvervsmæssigt. Esbjerg er gennem årene først og fremmest blevet kendt som fiskeribyen ved Vesterhavet, og fiskerierhvervet med dets mange søstervirksomheder i land er stadig byens bærende erhverv. Men der er ved at ske en udjævning gennem etableringen af industrivirksomheder i andre brancher.

Samtidig med oprettelsen af helt nye virksomheder er der sket udvidelser og forbedringer af de bestående. Nogle har udvidet på stedet, andre er flyttet ud og har bygget helt nyt.

Blandt disse er I. A. Alstrup A/S, Darumvej 87, som har taget Skandinaviens mest moderne glaslager i brug. Det er et lager- og kontorkompleks til 1,8 mill. kr., som rummer 4500 kvadratmeter lagerplads og 300 kvadratmeter kontorareal, og hvori beskæftiges 38 mennesker.

Bygningen på Darumvej er opført efter de nyeste principper: alt under ét tag, hvilket jo også billiggør et byggeri. Der er tale om et hensigtsmæssigt og smukt byggeri, hvor man også har taget hensyn til grønne områder. Komplekset fremtræder i røde mursten med built-up-tag med Akryl-ovenlyskupler af eget fabrikat. Der er lagt et glasbånd om hele bygningen i elementer og af en helt ny type østrigsk glas. De bærende konstruktioner i lageret er lette gitterspær, og i kontorbygningen er der glas fra gulv til loft. Også her er der tale om en ny type grønt, varmereflekterende glas, som modvirker solens ubehagelige bivirkninger i form af lysblænding og overhedning af lokalerne.

Glaslageret rummer også ekspedition, et sliberi til bearbejdning af glas — f. eks. kant- og facetslibning — samt et spejlbelæggeri, hvor man sprøjter sølv og kobber på spejlglasset. Spejle og ovenlyskupler er det eneste, der fabrikeres i virksomheden, som ellers udelukkende er baseret på engros-virksomhed. Lageret er iøvrigt kendetegnet ved moderne hjælpemidler, praktiske reoler til opbevaring af bl. a. de store butiksruder o. s. v. — altsammen med til at skabe en moderne og rationel virksomhed.